

Rammasamningur Alþjóðaheilbrigðismálastofnunarinnar um tóbaksvarnir.

Inngangsorð.

Aðilar að þessum samningi

hafa einsett sér að láta rétt sinn til að vernda lýðheilsu hafa forgang,

viðurkenna að tóbaksneysla er faraldur sem breiðist út og er vandamál í samfélagi þjóðanna sem hefur alvarlegar afleiðingar fyrir lýðheilsu sem aftur krefst sem víðtækastrar alþjóðlegrar samvinnu og þess að öll lönd taki þátt í því að bregðast við á heimsvísu á skilvirkan, viðeigandi og heildstæðan hátt,

taka undir áhyggjur alþjóðasamfélagsins af hinum skelfilegu afleiðingum sem tóbaksneysla og óbeinar reykingar hafa á heilsu, samfélag, fjárhag og umhverfi um heim allan,

hafa verulegar áhyggjur af vaxandi neyslu og framleiðslu á vindlingum og öðrum tóbaksvörum í heiminum, einkum í þróunarlöndunum, svo og af þeim byrðum sem þetta leggur á fjölskyldur, fátækt fólk og heilbrigðiskerfið,

viðurkenna að vísindaleg gögn hafa með óyggjandi hætti sýnt fram á að tóbaksneysla og óbeinar reykingar valda dauða, sjúkdómum og fötlun og að nokkur tími líður frá því að byrjað er á reykingum og annars konar neyslu tóbaks þar til vart verður sjúkdóma er tengjast tóbaksneyslu,

viðurkenna einnig að vindlingar og sumar aðrar tóbaksvörur eru þróaðar á þann hátt að vekji og viðhaldi fíkn og að í þeim og í reyknun frá þeim er að finna efnasambönd, sem eru lyfjafræðilega virk, stökkbreytandi og krabbameinsvaldandi, og að tóbaksfíkn er flokkuð sérstaklega sem sjúklegt ástand í alþjóðlegum flokkunarkerfum fyrir sjúkdóma,

hafa í huga að fyrir liggja skýr vísindaleg gögn um skaðleg áhrif tóbaksreyks fyrir fæðingu á heilsu og þroska barna,

hafa þungar áhyggjur af sívaxandi reykingum og annarri tóbaksnotkun meðal barna og unglunga um allan heim, einkum af reykingum sífellt yngri barna,

eru uggandi yfir auknum reykingum og annarri tóbaksnotkun meðal kvenna og ungra stúlkna og hafa í huga að nauðsynlegt er að konur taki fullan þátt í stefnumótun og framkvæmd á öllum stigum og að þörf er fyrir sérstaka kynbundna stefnu ítóbaksvörnum,

hafa þungar áhyggjur af miklum reykingum og annarri tóbaksnotkun meðal frumbyggjapjóða,

hafa verulegar áhyggjur af áhrifum hvers konar auglýsinga, kynninga og kostunar sem miða að því að hvetja til notkunar tóbaksvara,

viðurkenna að samvinna er nauðsynleg til að koma í veg fyrir hvers konar ólögleg viðskipti með vindlinga og aðrar tóbaksvörur, þ.m.t. smygl, ólögleg framleiðsla og eftirlíkingar,

hafa í huga að nauðsynlegt er að veita, nú og í framtíðinni, nægt fjármagn og leggja til fullnægjandi tækni til aðgerða á sviði tóbaksvarna á öllum stigum og þá einkum í þróunarlöndunum og löndum með umbreytingarhagkerfi,

viðurkenna að nauðsynlegt er að þróa viðeigandi aðferðir til að takast á við félagslegar og fjárhagslegar afleiðingar þess, til lengri tíma litið, að ná árangri í að draga úr eftirspurn eftir tóbaki,

eru minnugir þeirra félagslegu og efnahagslegu erfiðleika sem tóbaksvarnaáætlanir gætu valdið, til skemmri eða lengri tíma, í sumum þróunarlöndum og löndum með umbreytingarhagkerfi og viðurkenna þörf þeirra fyrir tæknilega og fjárhagslega aðstoð í tengslum við áætlanir um sjálfbæra þróun sem eru mótaðar innanlands,

eru meðvitaðir um það mikilvæga starf, sem mörg ríki inna af hendi í tóbaksvörnum, og lofa forystu Alþjóðaheilbrigðismálastofnunarinnar og viðleitni annarra stofnana og aðila á vegum Sameinuðu þjóðanna og annarra alþjóðlegra og svæðisbundinna milliríkjastofnana til þess að þróa ráðstafanir í tóbaksvörnum,

leggja áherslu á sérstakt framlag frjálsra félagasamtaka og annarra aðila í borgaralegu samfélagi, sem tengjast ekki tóbaksíðnaðinum, þ.m.t. samtök fólks í heilbrigðisstéttum, kvenfélög, ungmennahreyfingar, samtök umhverfissinna og neytenda og háskóla- og heilbrigðisstofnanir, til tóbaksvarna á innlendum og alþjóðlegum vettvangi og að þátttaka þeirra í aðgerðum á sviði tóbaksvarna á innlendum og alþjóðlegum vettvangi skiptir þar sköpum,

viðurkenna að nauðsynlegt er að vera á varðbergi gagnvart hugsanlegum tilraunum tóbaksíðnaðarins til að grafa undan eða spilla fyrir viðleitni til tóbaksvarna svo og að fá upplýsingar um allt sem tóbaksíðnaðurinn aðhefst og hefur neikvæð áhrif á tóbaksvarnir,

minna á 12. gr. alþjóðasamnings um efnahagsleg, félagsleg og menningarleg réttindi, sem allsherjarþing Sameinuðu þjóðanna samþykkti 16. desember 1966, en þar segir að réttur hvers manns sé að njóta líkamlegrar og andlegrar heilsu að því marki sem best gerist,

minna einnig á inngangsorð stofnskrár Alþjóðaheilbrigðismálastofnunarinnar þar sem segir að það teljist til grundvallarréttinda hvers manns að njóta heilsu að því marki sem best gerist án tillits til kynþáttar, trúar, stjórnmálaskoðana, efnahagslegra eða félagslegra aðstæðna,

eru staðráðnir í að stuðla að tóbaksvörnum á grundvelli ríkjandi og viðeigandi vísindalegra, tæknilegra og efnahagslegra þátta,

minna á að í samningnum um afnám allrar mismununar gagnvart konum, sem allsherjarþing Sameinuðu þjóðanna samþykkti 18. desember 1979, er kveðið á um að ríki, sem eiga aðild að þeim samningi, skuli gera viðeigandi ráðstafanir til að afnema mismunun gagnvart konum á sviði heilsugæslu,

minna enn fremur á að í samningnum um réttindi barnsins, sem allsherjarþing Sameinuðu þjóðanna samþykkti 20. nóvember 1989, er kveðið á um að ríki, sem eiga aðild að þeim samningi, viðurkenni rétt barnsins til að njóta heilsu að því marki sem best gerist,

og hafa orðið ásáttir um eftirfarandi:

I. HLUTI: INNGANGUR.

1. gr.

Notkun hugtaka.

Í samningi þessum merkir:

- a) „ólögleg viðskipti“: hvers konar starfshættir eða háttsemi sem er bönnuð að lögum og varðar framleiðslu, sendingu, móttöku, vörslu, dreifingu, sölu eða kaup, svo og hvers konar starfshættir eða háttsemi sem miðar að því að greiða fyrir slíku,
- b) „svæðisstofnun um efnahagssamvinnu“: stofnun sem sett er á fót af fullvalda ríkjum og aðildarríkin hafa veitt vald varðandi ýmis málefni, þ.m.t. heimild til að taka ákvarðanir sem eru bindandi fyrir aðildarríkin að því er þau málefni varðar,¹
- c) „auglýsing og kynning á tóbaki“: hvers konar viðskiptaorðsendingar, tilmæli eða aðgerðir sem hafa það að markmiði, þau áhrif eða líklegu áhrif að kynna tóbaksvörur eða tóbaksnotkun, með beinum eða óbeinum hætti,
- d) „tóbaksvarnir“: ýmiss konar stefnumótun sem miðar að því að draga úr framboði, eftirspurn og skaðsemi og að bæta heilsu almennings með því að koma í veg fyrir eða minnka neyslu á tóbaksvörum og óbeinar reykingar,
- e) „tóbaksiðnaður“: tóbaksframleiðendur, heildsalar og innflytjendur tóbaksvara,
- f) „tóbaksvörur“: vörur, unnar að öllu leyti eða að hluta til úr tóbakslaufum sem hráefni, til að reykja, soga að sér, tyggja eða taka í nefið,
- g) „kostun tóbaksiðnaðarins“: hvers konar framlag til viðburða, starfsemi eða einstaklinga sem hefur það markmið, þau áhrif eða líklegu áhrif að kynna tóbaksvöru eða tóbaksnotkun, með beinum eða óbeinum hætti.

¹ Þar sem við á vísar „innlendur“ einnig til svæðisstofnana um efnahagssamvinnu.

2. gr.

Tengsl milli þessa samnings og annarra samninga og löggerninga.

1. Aðilar eru hvattir til að koma í framkvæmd ráðstöfunum, sem ganga lengra en krafist er í þessum samningi og bókunum við hann, til þess að vernda betur heilbrigði manna og ekkert í þessum gerningum kemur í veg fyrir að aðili geti gert ríkari kröfur sem samrýmast ákvæðum þeirra og eru í samræmi við þjóðarétt.
2. Ákvæði samningsins og bókana við hann skulu í engu hafa áhrif á rétt aðila til að gera tvíhliða eða marghliða samninga, þ.m.t. samningar sem ná til svæða eða undirsvæða, um málefni er varða eða koma til viðbótar samningnum og bókunum við hann, að því tilskildu að samningarnir samrýmist skuldbindingum þeirra samkvæmt samningnum og bókunum við hann. Hlutaðeigandi aðilar skulu tilkynna slíka samninga til þings aðila fyrir milligöngu skrifstofunnar.

II. HLUTI: MARKMIÐ, MEGINREGLUR OG ALMENNAR SKULDBINDINGAR**3. gr.**

Markmið.

Markmiðið með þessum samningi og bókunum við hann er að vernda núlifandi og komandi kynslóðir fyrir þeim skelfilegu afleiðingum sem tóbaksnotkun og óbeinar reykingar geta haft í heilsufarslegu, félagslegu, umhverfistengdu og efnahagslegu tilliti, með því að setja fram ramma fyrir ráðstafanir í tóbaksvörnum sem aðilar skulu koma í framkvæmd á innlendum, svæðisbundnum og alþjóðlegum vettvangi í því skyni að draga stöðugt og verulega úr fjölda þeirra sem nota tóbak og verða fyrir óbeinum reykingum.

4. gr.

Meginreglur.

Aðilar skulu m.a. fylgja eftirfarandi meginreglum til þess að ná fram markmiðum þessa samnings og bókana við hann og koma ákvæðum hans í framkvæmd:

1. Rétt er að upplýsa hvern mann um þær heilsufarslegu afleiðingar, tilhneigingu til fíknar og hættu á dauða, sem tóbaksneysla og óbeinar reykingar hafa í för með sér, og rétt er að íhuga að setja skilvirk lög, reglur eða stjórnsýsluákvæði eða gera aðrar ráðstafanir á viðeigandi stjórnsýslustigi til að vernda alla menn fyrir óbeinum reykingum.
2. Nauðsynlegt er að fyrir hendi sé öflug pólitísk samstaða um að þróa og styðja, á innlendum, svæðisbundnum og alþjóðlegum vettvangi, heildstæðar ráðstafanir sem taka til fjölmargra málaflokka og samræma viðbrögð, þar sem tekið er tillit til þess:
 - a) að gera þarf ráðstafanir til að vernda alla menn fyrir tóbaksreyk,
 - b) að gera þarf ráðstafanir til að koma í veg fyrir að menn byrji að neyta tóbaks og vinna að því að menn hætti eða dragi úr neyslu tóbaks í hvaða formi sem er,

- c) að gera þarf ráðstafanir til að stuðla að þátttöku einstaklinga úr hópi frumbyggja og samfélaga þeirra í þróun, framkvæmd og mati á tóbaksvarnaáætlunum sem svara þörfum þeirra og sjónarmiðum í félagslegu og menningarlegu tilliti, og
- d) að gera þarf ráðstafanir til takast á við kynbundna áhættuþætti þegar stefna er mótuð í tóbaksvörnum.

3. Mikilvægur hluti samningsins er alþjóðleg samvinna, einkum miðlun á tækni, þekkingu og í forni fjárhagsaðstoðar, svo og útvegum á viðeigandi sérfræðiþekkingu í því skyni að setja fram og framkvæma skilvirkar tóbaksvarnaáætlanir, þar sem tekið er tillit til menningar á hverjum stað, auk félagslegra, efnahagslegra, pólitískra og lagalegra þátta.

4. Heildstæðar ráðstafanir, sem taka til fjölmargra málaflokka, og viðbrögð á innlendum, svæðisbundnum og alþjóðlegum vettvangi til að draga úr neyslu á öllum tóbaksvörum eru afar mikilvæg til að koma, í samræmi við meginreglur um lýðheilsu, í veg fyrir sjúkdóma, ótímabæra fötlun og dauða af völdum tóbaksneyslu og óbeinna reykinga.

5. Mál er tengjast bótaábyrgð, eins og hver aðili ákveður hana í lögsögu sinni, eru mikilvægur hluti heildstæðra tóbaksvarna.

6. Rétt er að viðurkenna og taka með í reikninginn, í tengslum við innlendar áætlanir um sjálfbæra þróun, að tæknileg og fjárhagleg aðstoð er afar mikilvæg til að styðja við efnahagslega aðlögun tóbaksræktenda og verkamanna ef tóbaksvarnaáætlanir hafa mikil áhrif á lífsafkomu þeirra í þróunarlöndum og löndum með umbreytingarhagkerfi sem eru aðilar.

7. Áriðandi er að fá liðstyrk hins borgaralega samfélags við að ná markmiðum þessa samnings og bókana við hann.

5. gr.

Almennar skuldbindingar.

1. Hver aðili skal, í samræmi við þennan samning og þær bókanir við hann sem hann á aðild að, móta, koma í framkvæmd, uppfæra reglulega og endurskoða heildstæða, innlenda stefnumótun og áætlanagerð í tóbaksvarnamálum sem taka til fjölmargra málaflokka.

2. Í þessu skyni skal hver aðili, í samræmi við getu sína:

- a) koma á fót eða styrkja og fjármagna samræmt, innlent kerfi eða landsmiðstöðvar tóbaksvarna, og
- b) samþykkja og koma í framkvæmd skilvirkum lögum, reglum, stjórnsluákvæðum og/eða öðrum ráðstöfunum og vinna, í samvinnu við aðra aðila og eftir því sem við á, að undirbúningi viðeigandi stefnumála til að koma í veg fyrir og draga úr tóbaksneyslu, nikótínþíkn og óbeinum reykingum.

3. Við undirbúning og framkvæmd stefnumála sinna á sviði lýðheilsu, er varða tóbaksvarnir, skulu aðilar gæta þess, í samræmi við landslög, að í þeim stefnumálum sé ekki að finna áhrif af viðskiptahagsmunum né öðrum hagsmunum tóbaksíðnaðarins.

4. Aðilar skulu starfa saman að mótun tillagna að ráðstöfunum, málsmeðferð og viðmiðunarreglum vegna framkvæmdar sammingsins og þeirra bókana sem þeir eiga aðild að.

5. Aðilar skulu, eftir því sem við á, eiga samstarf við alþjóðlegar og svæðisbundnar milliríkjastofnanir og aðra aðila til að ná markmiðum sammingsins og þeirra bókana sem þeir eiga aðild að.

6. Aðilar skulu, með því fjármagni og tilföngum sem þeir hafa til umráða, vinna saman í tvíhliða og marghliða fjármögnunarkerfum að því að afla fjár til skilvirkrar framkvæmdar sammingsins.

III. HLUTI: RÁÐSTAFANIR TIL AÐ DRAGA ÚR EFTIRSPURN EFTIR TÓBAKI

6. gr.

Ráðstafanir í verðlags- og skattamálum til að draga úr eftirspurn eftir tóbaki.

1. Aðilar viðurkenna að ráðstafanir í verðlags- og skattamálum eru skilvirk og mikilvæg leið til að draga úr tóbaksneyslu ýmissa samfélagshópa, einkum meðal ungmenna.

2. Með fyrirvara um rétt aðila, sem fullvalda ríkja, til að ákveða og marka stefnu sína í skattamálum skal hver aðili taka mið af eigin markmiðum í heilbrigðismálum varðandi tóbaksvarnir og samþykkja eða viðhalda, eftir því sem við á, ráðstöfunum sem geta falið í sér eftirfarandi:

- a) að framfylgja stefnu um skattlagningu tóbaksvara og, þar sem við á, verðlagningu þeirra í því skyni að stuðla að markmiðum í heilbrigðismálum sem miða að því að draga úr tóbaksneyslu, og
- b) að banna eða takmarka, eftir því sem við á, sölu og/eða innflutning ferðamanna á skatt- og tollfrjálsum tóbaksvörum.

3. Aðilar skulu, í samræmi við 21. gr., gera, í reglubundnum skýrslum sínum til þings aðila, grein fyrir hlutfalli skattaálaga á tóbaksvörur og þróun tóbaksneyslu.

7. gr.

Ráðstafanir, ótengdar verðlagningu, til að draga úr eftirspurn eftir tóbaki.

Aðilar viðurkenna að heildstæðar ráðstafanir, ótengdar verðlagningu, eru skilvirk og mikilvæg leið til að draga úr tóbaksneyslu. Hver aðili skal samþykkja og koma í framkvæmd skilvirkum lögum, reglum, stjórnsluákvæðum eða öðrum ráðstöfunum, sem nauðsynlegar teljast til að koma skuldbindingum hans skv. 8.-13. gr. í framkvæmd, og starfa, eftir því sem við á, með öðrum aðilum, annaðhvort beint eða fyrir milligöngu alþjóðastofnana, að því að

koma þeim í framkvæmd. Þing aðila skal gera tillögu um viðeigandi viðmiðunarreglur varðandi framkvæmd ákvæða þessara greina.

8. gr.

Vernd gegn óbeinum reykingum.

1. Aðilar viðurkenna að vísindaleg gögn hafa með óyggjandi hætti staðfest að óbeinar reykingar valda dauða, sjúkdómum og fötlun.
2. Hver aðili skal samþykkja og koma í framkvæmd, á þeim svæðum sem innlend lögsaga nær til í skilningi landslaga, og stuðla ötullega, á öðrum sviðum lögsögu, að því að samþykkt verði og komið í framkvæmd skilvirkum lögum, reglum, stjórnsýsluákvæðum og/eða öðrum ráðstöfunum sem mæla fyrir um vernd gegn óbeinum reykingum á vinnustöðum innanhúss, í almenningsfarartækjum, á stöðum innanhúss fyrir almenning og, eftir því sem við á, á öðrum stöðum fyrir almenning.

9. gr.

Eftirlit með innihaldsefnum tóbaksvara.

Þing aðila skal, í samráði við þar til bærar alþjóðastofnanir, gera tillögu um viðmiðunarreglur um prófanir og mælingar á innihalds- og losunarefnum tóbaksvara, svo og eftirlit með þessum innihalds- og losunarefnum. Hver aðili skal, þar sem lögbær innlend yfirvöld samþykkja slíkt, samþykkja og koma í framkvæmd skilvirkum lögum, reglum, stjórnsýsluákvæðum og/eða öðrum ráðstöfunum sem varða slíkar prófanir og mælingar og slíkt eftirlit.

10. gr.

Skipulag upplýsingagjafar um tóbaksvörur.

Hver aðili skal samþykkja og koma í framkvæmd, í samræmi við landslög, skilvirkum lögum, reglum, stjórnsýsluákvæðum eða öðrum ráðstöfunum sem skylda framleiðendur og innflytjendur tóbaksvara til þess að veita stjórnvöldum upplýsingar um innihalds- og losunarefni tóbaksvara. Hver aðili skal enn fremur samþykkja og grípa til skilvirkra ráðstafana til að birta almenningi upplýsingar um eiturefni í tóbaksvörum og þau losunarefni sem þær kunna að gefa frá sér.

11. gr.

Pökkun og merkingar á tóbaksvörum.

1. Hver aðili skal, innan þriggja ára frá því að þessi samningur tekur gildi gagnvart honum, samþykkja og grípa til, í samræmi við landslög sín, skilvirkra ráðstafana sem tryggja að:
 - a) pökkun og merking tóbaksvara verði ekki til þess að kynna tóbaksvöru með röngum, villandi eða sviksamlegum hætti eða með því að gefa ranglega í skyn að eiginleikar hennar, heilsufarsleg áhrif, hættur eða losunarefni séu önnur en þau eru, þ.m.t. í tengslum við hugtök, lýsingu, vörumerki, skýringamyndir

eða önnur tákni sem gefa, beint eða óbeint, ranglega í skyn að tiltekin tóbaksvara valdi minni skaða en aðrar tóbaksvörur. Hér getur verið um að ræða hugtök á borð við „lítill tjara“, „léttar“, „mjög léttar“ eða „mildar“, og

- b) á hverjum einingarpakka og pakkningu tóbaksvara og á öllum ytri umbúðum og merkingum þeirra séu einnig viðvaranir sem lýsa skaðlegum áhrifum tóbaksnotkunar og jafnvel annar viðeigandi texti. Þessar viðvaranir og textar:
 - i) skulu vera viðurkennd af lögbæru innlendu yfirvaldi,
 - ii) skulu notuð til skiptis,
 - iii) skulu vera með stóru og skýru lettri, augsýnileg og læsileg,
 - iv) ættu að þekja a.m.k. helming af stærstu sýnilegu flötunum og skulu aldrei ná yfir minna en þriðjung af þeim,
 - v) geta verið eða falið í sér myndir eða skýringarmyndir.

2. Á hverjum einingarpakka og pakkningu tóbaksvara og á öllum ytri pakkningum og merkingum slíkra vara skulu, auk viðvarana sem tilgreindar eru í b-lið 1. mgr. þessarar greinar, vera upplýsingar um viðeigandi innihalds- og losunarefni tóbaksvörunnar eins og innlend yfirvöld skilgreina þau.

3. Hver aðili skal krefjast þess að viðvaranir og aðrar textaupplýsingar, sem eru tilgreindar í b-lið 1. mgr. og 2. mgr. þessarar greinar, séu birtar á hverjum einingarpakka og pakkningu tóbaksvara og á öllum ytri pakkningum og merkingum slíkra vara á aðal tungumáli hans, einu eða fleirum.

4. Í þessari grein merkir hugtakið „ytri pakkningar og merking“, í tengslum við tóbaksvörur, hvers konar pakkningar og merkingar sem eru notaðar við smásölu vörunnar.

12. gr.

Fræðsla, miðlun, þjálfun og vitund almennings.

Hver aðili skal ýta undir og auka vitund almennings um þau málefni er snerta tóbaksvarnir og nota til þess öll tiltæk miðlunartæki eftir því sem við á. Hver aðili skal í þessu skyni samþykkja og koma í framkvæmd skilvirkum lögum, reglum, stjórnsluákvæðum eða öðrum ráðstöfunum til að auka og efla:

- a) víðtækan aðgang að skilvirkum og heildstæðum fræðsluáætlunum og áætlunum sem miða að því að efla vitund almennings um heilsufarslega áhættu, m.a. um ávanabindandi eiginleika tóbaksneyslu og óbeinar reykingar,
- b) vitund almennings um heilsufarslega áhættu af tóbaksneyslu og óbeinum reykingum og um kosti þess að láta af tóbaksnotkun og lifa án tóbaks eins og tilgreint er í 2. mgr. 14. gr.,

- c) aðgang almennings, í samræmi við landslög, að margs konar upplýsingum um tóbaksiðnaðinn, eftir því sem máli skiptir fyrir markmið þessa samnings,
- d) skilvirkar og viðeigandi þjálfunaráætlanir og áætlanir sem miða að auknum skilningi á og vitund um gildi tóbaksvarna og er beint að þeim sem starfa við heilbrigðisþjónustu, samfélagsþjónustu, félagsþjónustu, fjölmiðlun, að menntamálum, við ákvarðanatöku og við stjórnun og að öðrum þeim sem málið varðar,
- e) vitund og þátttöku opinberra og einkarekinna stofnana og frjálsra félagasamtaka, sem tengjast ekki tóbaksiðnaðinum, í því að móta og framkvæma áætlanir og stefnu í tóbaksvörnum sem taka til fjölmargra málaflokka, og
- f) vitund almennings um og aðgengi að upplýsingum um neikvæðar afleiðingar tóbaksframleiðslu og tóbaksneyslu á heilsufar, efnahag og umhverfi.

13. gr.

Auglýsingar, kynningar og kostun tóbaksiðnaðarins.

1. Aðilar gera sér grein fyrir því að algert bann við auglýsingum, kynningum og kostun myndi draga úr neyslu tóbaksvara.
2. Hver aðili skal, í samræmi við stjórnarskrá sína eða stjórnskipunarreglur, leggja algert bann við hvers konar auglýsingum, kynningum og kostun tóbaksiðnaðarins. Þetta skal einnig fela í sér algert bann við auglýsingum, kynningum og kostun yfir landamæri frá yfirráðasvæði aðilans, með fyrirvara um það lagaumhverfi og þá tækni sem hann býr við. Hver aðili skal, að því er þetta varðar og innan fimm ára frá því að þessi samningur öðlast gildi gagnvart honum, setja viðeigandi lög, reglur, stjórnsýsluákvæði og/eða gera aðrar ráðstafanir og gefa skýrslu um það í samræmi við 21. gr.
3. Aðili, sem er þannig bundinn af stjórnarskrá sinni eða stjórnskipunarreglum að honum er ekki fært að ákveða algert bann, skal beita takmörkunum gagnvart hvers konar auglýsingum, kynningum og kostun tóbaksiðnaðarins. Meðal annars er átt við takmarkanir á eða algert bann við auglýsingum, kynningum og kostun sem hafa áhrif yfir landamæri frá yfirráðasvæði aðilans, með fyrirvara um það lagaumhverfi og þá tækni sem hann býr við. Hver aðili skal í þessu skyni setja viðeigandi lög, reglur, stjórnsýsluákvæði og/eða gera aðrar ráðstafanir og gefa skýrslu um það í samræmi við 21. gr.
4. Hver aðili skal að lágmarki, og í samræmi við stjórnarskrá sína eða stjórnskipunarreglur:
 - a) banna hvers konar auglýsingar, kynningar og kostun tóbaksiðnaðarins sem felast í því að kynna tóbaksvörur með röngum, villandi eða sviksamlegum hætti eða þannig að gefið sé ranglega í skyn að eiginleikar, heilsufarsleg áhrif, heilsuvá eða losunarefni séu önnur en þau eru,

- b) gera þá kröfu að auglýsingum og, eftir því sem við á, kynningum og kostun tóbaksiðnaðarins fylgi viðvaranir eða skilaboð varðandi heilsu eða annað,
 - c) setja skorður við því að almenningur fái beina eða óbeina hvatningu til að kaupa tóbaksvörur,
 - d) ef ekki liggur fyrir algert bann, gera þá kröfu að tóbaksiðnaðurinn veiti viðeigandi stjórnvöldum upplýsingar um kostnað við þær auglýsingar, kynningar og kostun sem ekki hefur enn verið lagt bann við. Þeim stjórnvöldum er heimilt að birta þessar upplýsingar opinberlega, með fyrirvara um landslög, og á þingi aðila skv. 21. gr.,
 - e) setja algert bann við eða, ef aðili er ekki í þeirri aðstöðu að geta sett algert bann vegna stjórnarskrár eða stjórnskipunarreglna sinna, takmarka auglýsingar, kynningar og kostun tóbaksiðnaðarins í hljóðvarpi, sjónvarpi, prentmiðlum og, eftir því sem við á, öðrum miðlum, t.d. á Netinu, innan fimm ára, og
 - f) banna eða, ef aðili er ekki í þeirri aðstöðu að geta sett algert bann vegna stjórnarskrár eða stjórnskipunarreglna sinna, takmarka kostun tóbaksiðnaðarins á alþjóðlegum viðburðum, starfsemi og/eða þátttakendum í þeim.
5. Aðilar eru hvattir til að setja ákvæði sem ganga lengra en skuldbindingar samkvæmt 4. mgr.
6. Aðilar skulu starfa saman að því að þróa tækni og aðrar nauðsynlegar aðferðir til að vinna að því að unnt sé að koma í veg fyrir auglýsingar yfir landamæri.
7. Aðilar, sem hafa lagt bann við auglýsingum, kynningum og kostun tóbaksiðnaðarins í tiltekinni mynd, hafa rétt fullvalda ríkis til að leggja bann við því að auglýsingar, kynningar og kostun tóbaksiðnaðarins í þeirri mynd komi inn á yfirráðasvæði þeirra yfir landamæri og geta lagt við því sömu viðurlög og í tilviki innlendra auglýsinga, kynninga og kostunar sem upprunnar eru á yfirráðasvæði þeirra í samræmi við landslög. Þessi málsgrein felur hvorki í sér stuðning né samþykki við nein tiltekin viðurlög.
8. Aðilar skulu huga að því að semja bókun um viðeigandi ráðstafanir, sem kalla á alþjóðlega samvinnu, um algert bann við auglýsingum, kynningum og kostun yfir landamæri.

14. gr.

Ráðstafanir gegn tóbaksfíkn og til að stöðva tóbaksneyslu og draga úr eftirspurn.

1. Hver aðili skal móta og miðla viðeigandi heildstæðum og samþættum viðmiðunarreglum sem byggjast á vísindarannsóknum og bestu framkvæmd að teknu tilliti til aðstæðna og forgangsmála innanlands og gera skilvirkar ráðstafanir til að stuðla að því að menn hætti tóbaksneyslu og boðin sé fullnægjandi meðferð við tóbaksfíkn.
2. Í þessu skyni skal hver aðili leitast við að:

- a) móta og hrinda í framkvæmd skilvirkum áætlunum, sem miða að því að tóbaksnotkun sé hætt á stöðum á borð við menntastofnanir, heilsugæslustöðvar, vinnustaði og þar sem íþróttir eru stundaðar,
- b) setja greiningu og meðferð við tóbaksfíkn og ráðgjöf fyrir þá, sem vilja hætta að nota tóbak, inn í innlendar áætlanir og stefnumótun á sviði heilbrigðis- og fræðslumála, með þátttöku heilbrigðisstarfsmanna og þeirra sem starfa við samfélagsþjónustu og félagsþjónustu, eftir því sem við á,
- c) stofna til áætlana á heilsugæslustöðvum og endurhæfingarmiðstöðvum um að greina tóbaksfíkn, gefa ráð við henni, koma í veg fyrir hana og meðhöndla hana, og
- d) vinna með öðrum aðilum að því að auðvelda aðgengi að meðferð við tóbaksfíkn á viðráðanlegu verði, þ.m.t. lyfjavörur skv. 22. gr. Slíkar vörur og innihaldsefni þeirra geta m.a. verið lyf, vörur til lyfjagjafar og sjúkdómsgreiningar þegar við á.

IV. HLUTI: RÁÐSTAFANIR TIL AÐ DRAGA ÚR FRAMBOÐI Á TÓBAKI

15. gr.

Ólögleg viðskipti með tóbaksvörur.

1. Aðilar gera sér grein fyrir því að grundvallarþáttur í tóbaksvörnum er að koma í veg fyrir hvers konar ólögleg viðskipti með tóbaksvörur, þ.m.t. smygl, ólögleg framleiðsla og eftirlíkingar, sem og mótun og framkvæmd viðeigandi landslaga, auk samninga sem taka til undirsvæða, svæða og heimsins alls.

2. Hver aðili skal samþykkja og koma í framkvæmd skilvirkum lögum, reglum og stjórnisýsluákvæðum eða öðrum ráðstöfunum til að tryggja að hver einingarpakki og pakkning tóbaksvara og ytri umbúðir þeirra séu merktar þannig að aðilar geti ákvarðað uppruna þeirra, og í samræmi við landslög og viðeigandi tvíhliða eða marghliða samninga, ákvarðað flutningsleið og vaktad, skráð og stjórnað flutningi tóbaksvara og stöðu þeirra að lögum. Að auki skal hver aðili:

- a) krefjast þess að á einingarpökkum og pakkningum tóbaksvara til smásölu og heildsölu á innanlandsmarkaði sé merkingin „*Sala einungis heimiluð í (setjið inn heiti lands, landshluta, landssvæðis eða sambandsríkis)*“ eða aðrar skilvirkar merkingar sem gefa til kynna endanlegan ákvörðunarstað eða gætu aðstoðað yfirlit við að skera úr um hvort varan sé löglega til sölu á innanlandsmarkaði, og
- b) huga að því, eftir því sem við á, að þróa hentugt fyrirkomulag við að fylgjast með og hafa uppi á vörum í því skyni að styrkja dreifingarkerfið enn frekar og greiða fyrir rannsókn á ólöglegum viðskiptum.

3. Hver aðili skal krefjast þess að upplýsingar á pakkningum eða merkingar sem tilgreindar eru í 2. mgr. þessarar greinar skulu vera læsilegar og/eða birtast á aðaltungumáli eða -málum aðilans.

4. Með það að markmiði að koma í veg fyrir ólögleg viðskipti með tóbaksvörur skal hver aðili:

- a) vakta og safna gögnum um viðskipti með tóbaksvörur yfir landamæri, þ.m.t. ólögleg viðskipti, og skiptast á upplýsingum við tolla- og skattayfirvöld og önnur yfirvöld, eftir því sem við á, í samræmi við landslög og viðeigandi tvíhliða eða marghliða samninga,
- b) setja eða styrkja löggjöf með viðeigandi viðurlögum við og úrræðum gegn ólöglegum viðskiptum með tóbaksvörur, þ.m.t. eftirlíkingar og smyglaðir vindlingar,
- c) gera viðeigandi ráðstafanir til að tryggja að öllum búnaði til framleiðslu, eftirlíkingum og smygluðum vindlingum og öðrum tóbaksvörum, sem hafa verið gerð upptæk, sé eytt með umhverfissvænum aðferðum þar sem því verður við komið eða fargað í samræmi við landslög,
- d) samþykkja og beita ráðstöfunum til að vakta, sannreyna og stjórna geymslu og dreifingu á tollfrjálsum tóbaksvörum í vöruskemmum eða flutningi í lögsögu sinni, og
- e) samþykkja ráðstafanir, eftir því sem við á, sem heimila að afrakstur af ólöglegum viðskiptum með tóbaksvörur sé gerður upptækur.

5. Upplýsingar, sem aflað er samkvæmt a- og d-lið 4. mgr. þessarar greinar, skulu aðilar leggja fram, eftir því sem við á, í heild í reglubundnum skýrslum sínum til þings aðila í samræmi við 21. gr.

6. Aðilar skulu, eftir því sem við á og í samræmi við landslög, hvetja til samvinnu milli stofnana innanlands, sem og við svæðisbundnar og alþjóðlegar milliríkjastofnanir um rannsóknir, lögsókn og dómsmeðferð með það fyrir augum að koma í veg fyrir ólögleg viðskipti með tóbaksvörur. Sérstök áhersla skal lögð á samvinnu á vettvangi svæða og undirsvæða til að berjast gegn ólöglegum viðskiptum með tóbaksvörur.

7. Hver aðili skal leitast við að samþykkja og beita frekari ráðstöfunum, þ.m.t. leyfisveitingar, eftir því sem við á, til að hafa eftirlit með eða stjórna framleiðslu og dreifingu á tóbaksvörum með það að markmiði að koma í veg fyrir ólögleg viðskipti.

16. gr.

Sala til ólögráða barna og úr þeirra hendi.

1. Hver aðili skal samþykkja og koma í framkvæmd skilvirkum lögum, reglum og stjórnsýsluákvæðum eða öðrum ráðstöfunum á viðeigandi stjórnsýslustigi í því skyni að

banna sölu á tóbaksvörum til þeirra sem ekki hafa náð tilskildum aldri að landslögum eða eru yngri en 18 ára. Þessar ráðstafanir geta falist í því:

- a) að krefjast þess að allir seljendur tóbaksvara setji fram skýra og áberandi tilkynningu inni á sölustað um bann við tóbakssölu til þeirra sem hafa ekki náð tilskildum aldri og, leiki vafi á aldri, geri kröfu um að sérhver kaupandi tóbaks sanni með viðeigandi hætti að hann hafi náð lögdri,
- b) að banna að selja tóbaksvörur með einhverjum þeim hætti að kaupendur hafi beinan aðgang að þeim, svo sem í hillum verslana,
- c) að banna framleiðslu og sölu á sætindum, nasli, leikföngum eða öðrum hlutum sem hafa á sér yfirbragð tóbaksvara og höfða til þeirra sem eru undir lögdri,
- d) að tryggja að tóbakssjálfsalar sem falla undir lögsögu hans séu ekki aðgengilegir ólöggráða börnum eða stuðli að sölu tóbaksvara til þeirra.

2. Hver aðili skal banna eða stuðla að banni á dreifingu ókeypis tóbaksvara til almennings og einkum þeirra sem eru undir lögdri.

3. Hver aðili skal leitast við að banna sölu á vindlingum í stykkjatali eða litlum pökkum sem gera verð slíkra vara viðráðanlegra fyrir þá sem eru undir lögdri.

4. Aðilar viðurkenna að til þess að auka skilvirkni ráðstafana til að koma í veg fyrir sölu tóbaks til þeirra sem eru undir lögdri ætti, eftir því sem við á, að beita þeim, ásamt öðrum ráðstöfunum, samkvæmt þessum samningi.

5. Aðila er heimilt, við undirritun, fullgildingu, samþykki, staðfestingu eða aðild að samningnum eða hvenær sem er eftir það, að gefa til kynna, með bindandi skriflegri yfirlýsingu, að hann skuldbindi sig til að leyfa ekki uppsetningu tóbakssjálfsala í lögsögu sinni eða, ef við á, til að setja algert bann við slíkum sjálfsölum. Vörsluaðilinn skal dreifa yfirlýsingunni, sem er gefin samkvæmt þessari grein, til allra aðila að samningnum.

6. Hver aðili skal samþykkja og koma í framkvæmd skilvirkum lögum, reglum, stjórnsluákvæðum eða öðrum ráðstöfunum, þ.m.t. viðurlög gegn seljendum og dreifingaraðilum, til þess að tryggja að þeir uppfylli þær skuldbindingar er um getur í 1.-5. mgr. þessarar greinar.

7. Hver aðili ætti, eftir því sem við á, að samþykkja og koma í framkvæmd skilvirkum lögum, reglum, stjórnsluákvæðum eða öðrum ráðstöfunum í því skyni að þeim, sem eru undir tilskildum aldri að landslögum eða yngri en 18 ára, verði bannað að selja tóbaksvörur.

17. gr.

Stuðningur við aðra fjárhagslega hagkvæma starfsemi.

Aðilar skulu í samvinnu hver við annan og þar til bærar alþjóðlegar og svæðisbundnar milliríkjastofnanir stuðla að því, eftir því sem við á, að skapa önnur lífvænleg störf fyrir verkamenn í tóbaksíðnaði, ræktendur og, eftir því sem við á, einstaka seljendur.

V. HLUTI: UMHVERFISVERND

18. gr.

Umhverfisvernd og heilsuvernd.

Aðilar samþykkja, jafnhliða því að uppfylla skuldbindingar sínar samkvæmt þessum samningi, að taka tilhlýðilegt tillit til umhverfisverndar og umhverfistengdrar heilsuverndar að því er varðar tóbaksrækt og framleiðslu á yfirráðasvæðum hvers um sig.

VI. HLUTI: BÓTAÁBYRGÐ

19. gr.

Bótaábyrgð.

1. Aðilar skulu, að því er tóbaksvarnir varðar, íhuga að setja lög eða efla núverandi löggjöf sína, þar sem þörf krefur, í því skyni að taka til meðferðar refsíábyrgð og einkaréttarábyrgð, þ.m.t. skaðabætur þar sem við á.
2. Aðilar skulu skiptast á upplýsingum á vettvangi þings aðila í samræmi við 21. gr., þ.m.t.:
 - a) upplýsingar um heilsufarsleg áhrif af neyslu tóbaksvara og óbeinum reykingum í samræmi við a-lið 3. mgr. 20. gr., og
 - b) upplýsingar um gildandi lög og reglur sem og viðeigandi réttarkerfi.
3. Aðilar skulu, eftir því sem við á og samþykkt hefur verið með gagnkvæmum hætti innan marka innlendra löggjafar, stefnumörkunar, lagaframkvæmdar og viðeigandi gildandi ákvæða í milliríkjasamningum, bjóða hver öðrum aðstoð við málarekstur er tengist einkaréttarábyrgð og refsíábyrgð sem samrýmist ákvæðum þessa samnings.
4. Samningurinn hefur hvorki áhrif á né takmarkar aðgangsrétt aðila að dómstólum hver annars sé slíkur réttur fyrir hendi.
5. Þing aðila getur, í upphafi ef það reynist unnt og með hliðsjón af því starfi sem er unnið á viðeigandi alþjóðavettvangi, tekið til athugunar mál sem varða bótarétt, þ.m.t. viðeigandi alþjóðlegar aðferðir, sem beitt er gagnvart þessum málflokki, og viðeigandi leiðir til að aðstoða aðila, ef þess er óskað, við lagasetningu og aðrar ráðstafanir í samræmi við þessa grein.

VII. HLUTI: VÍSINDALEG OG TÆKNILEG SAMVINNA OG MIÐLUN UPPLÝSINGA

20. gr.

Rannsóknir, eftirlit og upplýsingaskipti.

1. Aðilar skuldbinda sig til að þróa og styðja rannsóknir innanlands á sviði tóbaksvarna og samræma rannsóknaráætlanir á því sviði á svæðisbundnum og alþjóðlegum vettvangi. Hver aðili skal í þessu skyni:

- a) eiga frumkvæði, annaðhvort beint eða fyrir milligöngu alþjóðlegra og svæðisbundinna milliríkjastofnana eða annarra aðila, að því að rannsóknir og mat, á vísindalegum grunni, fari fram og jafnframt vinna saman að því að ýta undir og hvetja til rannsókna þar sem fengist er við áhrifaþætti og afleiðingar tóbaksneyslu og óbeinna reykinga, sem og rannsókna sem miða að því að uppgötva hvaða ræktun geti komið í stað tóbaksræktunar, og
- b) ýta undir og efla, með stuðningi þar til bærra alþjóðlegra og svæðisbundinna milliríkjastofnana og annarra stofnana, fræðslu, þjálfun og stuðning við alla þá sem starfa að tóbaksvörnum, þ.m.t. við rannsóknir, framkvæmd og mat.

2. Aðilar skulu, eftir því sem við á, gera áætlanir um landsbundið, svæðisbundið og alþjóðlegt eftirlit með umfangi, sniði, áhrifavöldum og afleiðingum tóbaksneyslu og óbeinna reykinga. Aðilar ættu í þessu skyni að fella tóbakseftirlitsáætlanir að innlendum, svæðisbundnum og alþjóðlegum eftirlitsáætlunum í heilbrigðismálum, þannig að upplýsingar séu samanburðarhæfar og unnt sé að greina þær á svæðisbundnum og alþjóðlegum vettvangi eftir því sem við á.

3. Aðilar gera sér grein fyrir mikilvægi fjárhagslegrar og tæknilegrar aðstoðar frá alþjóðlegum og svæðisbundnum milliríkjastofnunum og öðrum stofnunum. Hver aðili skal leitast við:

- a) að koma smám saman á fót innlendu kerfi fyrir faraldursfræðilegt eftirlit með tóbaksneyslu og tengdum félagslegum, efnahagslegum og heilsufarslegum vísbendum,
- b) að vinna með þar til bærum alþjóðlegum og svæðisbundnum milliríkjastofnunum og öðrum stofnunum, þ.m.t. ríkisstofnanir og óopinberar stofnanir, að svæðisbundnu og alþjóðlegu eftirliti með tóbaki og skiptast á upplýsingum um vísbenda sem tilgreindir eru í a-lið 3. mgr. þessarar greinar, og
- c) að vinna með Alþjóðaheilbrigðismálastofnuninni að því að þróa almennar viðmiðunarreglur eða aðferðir við að safna, greina og miðla eftirlitsgögnum um ástandið í tóbaksmálum.

4. Aðilar skulu, með fyrirvara um landslög, stuðla að og greiða fyrir skiptum á opinberum upplýsingum um vísindi, tækni, félagshagfræði, viðskipti og lög, sem og upplýsingum um starfsaðferðir tóbaksíðnaðarins og ræktun tóbaks, að svo miklu leyti sem

þennan samning varðar, og við það taka tillit til sérþarfa þróunarlanda og landa með umbreytingarhagkerfi sem eru aðilar. Hver aðili skal leitast við:

- a) að koma á fót í áföngum og viðhalda uppfærðum gagnagrunni um lög og reglur um tóbaksvarnir og, eftir því sem við á, upplýsingum um framkvæmd þeirra, sem og réttarkerfi, og hafa samvinnu um þróun áætlana um tóbaksvarnir innan svæða og á alþjóðavísu,
- b) að koma á fót í áföngum og viðhalda uppfærðum gögnum úr innlendum eftirlitsáætlunum í samræmi við a-lið 3. mgr. þessarar greinar, og
- c) að hafa samvinnu við þar til bærar alþjóðastofnanir um að koma á fót í áföngum og viðhalda alþjóðakerfi til að safna með reglubundnum hætti og miðla upplýsingum um tóbaksræktun, framleiðslu og starfsemi tóbaksíðnaðarins sem hefur áhrif á samninginn eða innlenda starfsemi á sviði tóbaksvarna.

5. Rétt er að aðilar starfi saman í svæðisbundnum og alþjóðlegum milliríkjastofnunum og fjármála- og þróunarstofnunum, sem þeir eiga aðild að, við að styrkja og hvetja til þess að skrifstofunni sé útvegaður tæknibúnaður og fjármagn til að aðstoða þróunarlönd og lönd með umbreytingarhagkerfi, sem eru aðilar, við að uppfylla skuldbindingar sínar um rannsóknir, eftirlit og upplýsingaskipti.

21. gr.

Rannsóknir og upplýsingaskipti.

1. Hver aðili skal, fyrir milligöngu skrifstofunnar, leggja fyrir þing aðila, reglubundnar skýrslur um framkvæmd þessa samnings og skal m.a. eftirfarandi koma fram í þeim:

- a) upplýsingar um lög, reglur, stjórnsýsluákvæði eða aðrar ráðstafanir sem gerðar hafa verið til að hrinda ákvæðum samnings þessa í framkvæmd,
- b) upplýsingar, eftir því sem við á, um takmarkanir eða hindranir við framkvæmd samningsins og hvaða ráðstafanir hafa verið gerðar til að ryðja þeim úr vegi,
- c) upplýsingar, eftir því sem við á, um fjárhagslega og tæknilega aðstoð sem látin er í té eða fengin til tóbaksvarna,
- d) upplýsingar um eftirlit og rannsóknir eins og tilgreint er í 20. gr., og
- e) upplýsingar sem eru tilgreindar í 3. mgr. 6. gr., 2. mgr., 3. mgr. og d-lið 4. mgr. 13. gr., 5. mgr. 15. gr. og 2. mgr. 19. gr.

2. Þing aðila skal ákveða hversu oft og með hvaða sniði skýrslur aðila skulu gerðar. Hver aðili skal taka saman frumskýrslu innan tveggja ára frá gildistöku samningsins gagnvart honum.

3. Þing aðila skal, skv. 22. og 26. gr., kanna á hvern hátt megi veita þróunarlöndum og löndum með umbreytingarhagkerfi, sem eru aðilar, aðstoð við að uppfylla skuldbindingar sínar samkvæmt þessari grein.

4. Skýrslugjöf og upplýsingaskipti samkvæmt þessum samningi skulu vera með fyrirvara um landslög um trúnaðarkvaðir og vernd upplýsinga. Aðilar skulu, samkvæmt gagnkvæmu samkomulagi, vernda hvers konar trúnaðarupplýsingar sem skipst er á.

22. gr.

Samvinna á sviði vísinda, tækni og lagasetningar og miðlun sérþekkingar á þessum sviðum.

1. Aðilar skulu vinna saman, beint eða fyrir milligöngu þar til bærra alþjóðastofnana, að því að auka möguleika sína á að uppfylla þær skuldbindingar sem þessi samningur hefur í för með sér og taka tillit til þarfa þróunarlanda og landa með umbreytingarhagkerfi sem eru aðilar. Slík samvinna skal stuðla að því að miðla með gagnkvæmu samkomulagi tæknilegri, vísindalegri og lagalegri sérfræðiþekkingu og tæknilausnum í því skyni að koma á fót og styrkja innlenda stefnumótun og áætlanir á sviði tóbaksvarna, sem miða m.a. að því:

- a) að greiða fyrir þróun, miðlun og öflun tækni, þekkingar, hæfni, getu og sérfræðiþekkingar sem tengist tóbaksvörnum,
- b) að láta í té þekkingu sem tengist tækni, vísindum, lögum og annarri sérfræðiþekkingu til að koma á og styrkja stefnumótun og áætlanir á sviði tóbaksvarna sem miða að framkvæmd samningsins, m.a. með því að:
 - i) að aðstoða, sé þess óskað, við að þróa góðan lagalegan grundvöll, jafnt sem tækniáætlanir, þ.m.t. áætlanir um að koma í veg fyrir að fólk byrji að nota tóbak, áætlanir um að fá menn til að hætta að nota tóbak og áætlanir um varnir gegn óbeinum reykingum,
 - ii) að aðstoða, ef svo ber undir, starfsfólk í tóbaksframleiðslu við uppbyggingu annars lífsviðurværis sem nægir því til framfærslu og samrýmist lögum,
 - iii) að aðstoða, eftir því sem við á, tóbaksræktendur við að taka upp í staðinn aðra ræktun sem er fjárhagslega hagkvæm,
- c) að styðja þá starfsmenn, sem málið varðar, við að afla sér viðeigandi fræðslu og þjálfun og auka skilning sinn í samræmi við 12. gr.,
- d) að útvega, eftir því sem við á, nauðsynlegt efni, búnað og vörur, svo og aðstoð við flutning, vegna stefnumótunar og áætlana á sviði tóbaksvarna,
- e) að greina aðferðir til tóbaksvarna, þ.m.t. heildstæð meðferð við nikótínfíkn, og
- f) að efla, eftir því sem við á, rannsóknir sem miða að því að auka framboð á heildstæðri meðferð við nikótínfíkn á viðráðanlegu verði.

2. Þing aðila skal efla og greiða fyrir miðlun sérþekkingar í tækni, vísindum og lögum og tæknilausnum með því að tryggja fjárhagslegan stuðning í samræmi við 26. gr.

VIII. HLUTI: STOFNANAPÆTTIR OG FJÁRMAGN

23. gr.

Þing aðila.

1. Þingi aðila er hér með komið á fót. Alþjóðaheilbrigðismálastofnunin skal boða til fyrsta fundar þingsins eigi síðar en einu ári eftir gildistöku þessa samnings. Þingið skal á fyrsta fundi sínum ákvarða vettvang síðari reglubundinna funda og hvenær þeir skuli haldnir.
2. Aukafundir þings aðila skulu haldnir á þeim tímum sem þingið kann að telja nauðsynlegt eða samkvæmt skriflegri beiðni einhvers aðila, að því tilskildu að innan sex mánaða frá því að skrifstofan tilkynnir aðilum um beiðnina sé hún studd af að minnsta kosti einum þriðja hluta þeirra.
3. Þing aðila skal með almennu samkomulagi setja sér starfsreglur á fyrsta fundi sínum.
4. Þing aðila skal, með samhljóða samþykki, setja reglur um fjármál sín og reglur um fjármögnun þeirra undirnefnda, sem það kann að koma á fót, og enn fremur ákvæði um fjármál sem gilda um starfsemi skrifstofunnar. Þingið skal, á hverjum reglulegum fundi sínum, samþykkja fjárhagsáætlun fyrir fjárhagstímabilið fram að næsta reglulega fundi.
5. Þing aðila skal endurskoða, með reglubundnum hætti, framkvæmd þessa samnings og taka nauðsynlegar ákvarðanir til að efla skilvirka framkvæmd hans og því er heimilt að samþykkja bókanir og viðauka við samninginn og breytingar á honum í samræmi við 28., 29. og 33. gr. Það skal í þessu skyni:
 - a) hvetja til og greiða fyrir upplýsingaskiptum skv. 20. og 21. gr.,
 - b) stuðla að og leiða þróun og reglulegar umbætur á sambærilegum aðferðum við rannsóknir og söfnun gagna er varða skilvirka framkvæmd samningsins og rannsaka þau, auk þeirra gagna sem kveðið er á um í 20. gr.,
 - c) ýta undir, eftir því sem við á, mótun, framkvæmd og mat á stefnu og áætlunum og á , stefnumálum, löggjöf og öðrum ráðstöfunum,
 - d) fjalla um skýrslur sem aðilar leggja fram í samræmi við 21. gr. og samþykkja reglubundnar skýrslur um framkvæmd samningsins,
 - e) ýta undir og auðvelda öflun fjármagns til framkvæmdar samningnum í samræmi við 26. gr.,
 - f) koma á fót undirnefndum, eftir því sem nauðsynlegt þykir, til að ná markmiðum þessa samnings,

- g) æskja, eftir því sem við á, samvinnu við og þjónustu og upplýsingum frá þar til bærum og viðeigandi stofnunum og aðilum innan Sameinuðu þjóðanna og öðrum alþjóðlegum og svæðisbundnum milliríkjastofnunum og óháðum stofnunum og aðilum, í því skyni að styrkja framkvæmd þessa samnings, og
 - h) íhuga aðrar aðgerðir, eftir því sem við á, til að ná markmiðum þessa samnings í ljósi þeirrar reynslu sem fæst við framkvæmd hans.
6. Þing aðila skal setja viðmiðanir um þátttöku áheyrnarfulltrúa í störfum þess.

24. gr.
Skrifstofan.

1. Þing aðila skal tilnefna fastaskrifstofu og gera nauðsynlegar ráðstafanir vegna starfsemi hennar. Þing aðila skal leitast við að ganga frá slíkri tilnefningu á fyrsta fundi sínum.
2. Alþjóðaheilbrigðismálastofnunin skal annast skrifstofuhald samkvæmt þessum samningi uns fastaskrifstofa hefur verið tilnefnd og henni komið á fót.
3. Skrifstofan hefur þessi störf með höndum:
 - a) að undirbúa fundi í þingi aðila og undirstofnunum og veita þeim þjónustu eftir þörfum,
 - b) að senda áfram skýrslur sem skrifstofunni berast samkvæmt þessum samningi,
 - c) að styðja aðila, sé þess óskað, og þá einkum þróunarlönd og lönd með umbreytingarhagkerfi, sem eru aðilar, við söfnun og miðlun upplýsinga sem krafist er í samræmi við ákvæði þessa samnings,
 - d) að taka saman skýrslur um störf sín samkvæmt samningnum undir leiðsögn þings aðila og leggja fyrir þingið,
 - e) að tryggja, undir leiðsögn þings aðila, nauðsynlega samræmingu við þar til bærar alþjóðlegar og svæðisbundnar milliríkjastofnanir og aðrar stofnanir,
 - f) að gera, undir leiðsögn þings aðila, þær stjórnunarlegu eða samningsbundnu ráðstafanir sem eru nauðsynlegar vegna starfsemi skrifstofunnar, og
 - g) að annast önnur skrifstofustörf, sem eru tilgreind í þessum samningi og bókunum við hann, og önnur þau störf sem þing aðila kann að ákveða.

25. gr.*Tengsl milli þings aðila og milliríkjastofnana.*

Þingi aðila er heimilt að óska eftir samvinnu við þar til bærar alþjóðlegar og svæðisbundnar milliríkjastofnanir, þ.m.t. fjármála- og þróunarstofnanir, í því skyni að eiga samstarf um tæknimál og fjármál sem miðar að því að ná markmiðum þessa samnings.

26. gr.*Fjármögnun.*

1. Aðilar gera sér grein fyrir mikilvægi fjármagns við að ná markmiðum þessa samnings.
2. Hver aðili skal, í samræmi við innlend áform, forgangsverkefni og áætlanir styðja, með fjárframlögum, innlenda starfsemi sem miðar að því að ná markmiðum þessa samnings.
3. Aðilar skulu, eftir því sem við á, ýta undir að nýttar séu tvíhliða boðleiðir, boðleiðir bundnar svæðum og undirsvæðum og aðrar marghliða boðleiðir til að fjármagna þróun heildstæðra tóbaksvarnaáætlana, sem taka til fjölmargra málaflokka, í þróunarlöndum og löndum með umbreytingarhagkerfi sem eru aðilar. Því er rétt að skoða og styðja, í stað tóbaksframleiðslu, aðra fjárhagslega hagkvæma kosti, þ.m.t. að skipta um ræktun, í samhengi við innlenda stefnumótun á sviði sjálfbærrar þróunar.
4. Aðilar, sem eiga fulltrúa í viðeigandi svæðisbundnum og alþjóðlegum milliríkjastofnunum og fjármála- og þróunarstofnunum, skulu hvetja þær til að veita þróunarlöndum og löndum með umbreytingarhagkerfi, sem eru aðilar, fjárhagslega aðstoð til að gera þeim kleift að uppfylla skuldbindingar sínar samkvæmt samningnum, án takmörkunar á rétti til þátttöku í þessum stofnunum.
5. Aðilar eru sammála um að:
 - a) til þess að gera aðilum kleift að efna skuldbindingar sínar samkvæmt samningnum skuli, í þágu allra aðila, einkum þróunarlanda og landa með umbreytingarhagkerfi, beina öllu tiltæku fjármagni og hugsanlegri tækni og öðrum meðulum sem til eru, jafnt frá hinu opinbera sem einkaaðilum, í einn farveg og nota til tóbaksvarna,
 - b) skrifstofan skuli, sé þess óskað, veita þróunarlöndum og löndum með umbreytingarhagkerfi, sem eru aðilar, ráðgjöf um mögulega fjármögnun, til þess að greiða fyrir því að þau geti uppfyllt skuldbindingar sínar samkvæmt samningnum,
 - c) þing aðila skuli, á fyrsta fundi sínum, endurskoða færar og hugsanlegar leiðir og aðferðir við aðstoð og byggja slíka endurskoðun á rannsókn, sem skrifstofan lætur gera, og öðrum viðeigandi upplýsingum, og kanna ágæti þeirra, og
 - d) þing aðila skuli taka niðurstöður fyrrnefndrar endurskoðunar til greina þegar það ákvarðar hvort bæta þurfi gildandi fyrirkomulag eða stofna alþjóðasjóð

með frjálsum framlögum eða koma á öðru viðeigandi fjármagnsfyrirkomulagi til að beina viðbótarfjármagni, eftir því sem þörf krefur, til þróunarlanda og landa með umbreytingarhagkerfi, sem eru aðilar, í því skyni að aðstoða þau við að uppfylla skuldbindingar sínar samkvæmt samningnum.

IX. HLUTI: LAUSN DEILUMÁLA

27. gr.

Lausn deilumála.

1. Rísi ágreiningur milli tveggja eða fleiri aðila um það hvernig beri að túlka samning þennan eða beita ákvæðum hans skulu hlutaðeigandi aðilar leitast við að finna lausn á ágreiningnum eftir diplómátskum leiðum með samningaviðræðum eða eftir öðrum friðsamlegum leiðum sem þeir sjálfir velja, þ.m.t. sáttumleitanir. Leiði sáttumleitanir ekki til samkomulags eru deiluaðilar skyldugir til að leita áfram leiða til að leysa ágreininginn.
2. Ríki eða svæðisstofnun um efnahagssamvinnu er heimilt að lýsa því yfir skriflega við vörsluaðila við fullgildingu, staðfestingu, samþykki, formlega staðfestingargerð eða aðild að samningnum, eða hvenær sem er eftir það, að það eða hún fallist á og skuldbindi sig til að hlíta sérstakri gerðardómsmeðferð í samræmi við málsmeðferð, sem þing aðila samþykkir með samhljóða samþykki, hafi ágreiningur ekki verið leystur í samræmi við 1. mgr. þessarar greinar.
3. Ákvæði þessarar greinar gilda um sérhverja bókun gagnvart þeim sem eru aðilar að henni, nema kveðið sé á um annað í bókuninni.

X. HLUTI: ÞRÓUN SAMNINGSINS

28. gr.

Breytingar á samningnum.

1. Hverjum aðila er heimilt að leggja fram breytingartillögur við samning þennan. Þing aðila fjallar um slíkar tillögur.
2. Breytingar á samningnum skulu samþykktar af þingi aðila. Skrifstofan skal senda aðilum texta allra breytingartillagna við samninginn eigi síðar en sex mánuðum fyrir þingfundinn þar sem leggja á tillögurnar fram til samþykktar. Skrifstofan skal einnig senda breytingartillögurnar öllum þeim sem hafa undirritað þennan samning svo og vörsluaðila, honum til upplýsingar.
3. Aðilar skulu gera allt sem í þeirra valdi stendur til að ná almennu samkomulagi um breytingartillögur við þennan samning. Hafi allar tilraunir til að ná almennu samkomulagi reynst árangurslausar og ekkert samkomulag náðst er lokaúrræðið að samþykkja breytinguna með atkvæðum þriggja fjórðu hluta þeirra aðila sem eru viðstaddir og greiða atkvæði á fundinum. Í þessari grein merkir „aðilar sem viðstaddir eru og greiða atkvæði“ aðilar sem viðstaddir eru og greiða atkvæði með eða á móti. Skrifstofan skal senda vörsluaðilanum hverja þá breytingu sem hefur verið samþykkt og skal hann senda hana áfram til allra aðila til staðfestingar.

4. Skjöl um staðfestingu breytinga skulu falin vörsluaðila til varðveislu. Breyting, sem er samþykkt í samræmi við ákvæði 3. mgr. hér að framan, öðlast gildi að því er þá aðila varðar, sem hafa staðfest hana, á nítugasta degi eftir að vörsluaðili hefur mótttekið staðfestingarskjal frá að minnsta kosti tveimur þriðju hlutum aðila að þessum samningi.

5. Að því er alla aðra aðila varðar öðlast breytingin gildi á nítugasta degi eftir að aðili afhendir vörsluaðila skjal sitt um staðfestingu umræddrar breytingar til varðveislu.

29. gr.

Samþykkt viðauka við þennan samning og breytingar á þeim.

1. Viðaukar við þennan samning og tillögur um breytingar á þeim skulu lögð fram, samþykkt og öðlast gildi í samræmi við málsmeðferðina sem getið er í 28. gr.

2. Viðaukar við þennan samning eru óaðskiljanlegur hluti hans og, ef ekki er skýlaust kveðið á um annað, telst tilvísun í samninginn jafnframt tilvísun til hvaða viðauka sem er við hann.

3. Í viðauka skal aðeins setja skrár, eyðublöð og hvers konar annað lýsandi efni sem varðar málefni er lúta að málsmeðferð, vísindum, tækni eða stjórnsýslu.

XI. HLUTI: LOKAÁKVÆÐI

30. gr.

Fyrirvarar.

Ekki er heimilt er að gera fyrirvara við samning þennan.

31. gr.

Uppsögn.

1. Aðili getur sagt þessum samningi upp með skriflegri tilkynningu til vörsluaðila hvenær sem er að tveimur árum liðnum frá því að hann öðlaðist gildi að því er hann varðar.

2. Uppsögnin öðlast gildi einu ári eftir að vörsluaðili tók við tilkynningu um uppsögn eða þann dag síðar sem tilgreindur kann að vera í tilkynningu um uppsögn, ef hann ber upp síðar.

3. Aðili sem segir upp samningnum telst einnig hafa sagt upp þeim bókunum sem hann á aðild að.

32. gr.

Atkvæðisréttur.

1. Hver aðili að þessum samningi fer með eitt atkvæði, þó með þeirri undantekningu sem kveðið er á um í 2. mgr. þessarar greinar.

2. Svæðisstofnanir um efnahagssamvinnu skulu, í málum sem eru á valdsviði þeirra, neyta atkvæðisréttar síns með atkvæðafjölda sem svarar til þess hve mörg aðildarríki þeirra eru aðilar að samningnum. Slík stofnun skal ekki neyta atkvæðisréttar síns ef eitthvert aðildarríki hennar neytir hans og öfugt.

33. gr.

Bókanir.

1. Hvaða aðili sem er getur lagt fram tillögu að bókunum. Þing aðila fjallar um slíkar tillögur.
2. Þingi aðila er heimilt að samþykkja bókanir við þennan samning. Reyna skal eftir fremsta megni að ná almennu samkomulagi um samþykki þeirra Hafí allar tilraunir til að ná almennu samkomulagi reynst árangurslausar og ekkert samkomulag náðst er lokaúrræðið að samþykkja bókunina með atkvæðum þriggja fjórðu hluta þeirra aðila sem eru viðstaddir og greiða atkvæði á fundinum. Í þessari grein merkir „aðilar sem viðstaddir eru og greiða atkvæði“ aðila sem viðstaddir eru og greiða atkvæði með eða á móti.
3. Skrifstofan skal senda aðilum allar tillögur að bókunum eigi síðar en sex mánuðum fyrir fundinn þar sem leggja á þær fram til samþykktar.
4. Einungis aðilar að samningnum geta gerst aðilar að bókun.
5. Bókun við þennan samning er einungis bindandi gagnvart aðilum að þeirri bókun sem um ræðir. Aðeins aðilum að bókun er heimilt að taka ákvarðanir um málefni sem varða einungis umrædda bókun.
6. Skilyrði fyrir gildistöku bókunar skulu sett fram í því skjali.

34. gr.

Undirritun.

Samningur þessi skal liggja frammi til undirritunar fyrir alla aðila að Alþjóðaheilbrigðismálastofnuninni og hver þau ríki sem eru ekki aðilar að Alþjóðaheilbrigðisstofnuninni en eru aðilar að Sameinuðu þjóðunum, svo og fyrir svæðisstofnanir um efnahagssamvinnu, í höfuðstöðvum Alþjóðaheilbrigðismálastofnunarinnar í Genf frá 16. júní 2003 til 22. júní 2003 og eftir það í höfuðstöðvum Sameinuðu þjóðanna í New York, frá 30. júní 2003 til 29. júní 2004.

35. gr.

Fullgilding, staðfesting, samþykki, formleg staðfestingargerð eða aðild.

1. Samningur þessi er með fyrirvara um fullgildingu, staðfestingu, samþykki eða aðild ríkja og um formlega staðfestingargerð eða aðild svæðisstofnana um efnahagssamvinnu. Aðild að honum skal vera opin frá og með deginum eftir að fresti til undirritunar lýkur. Skjöl um fullgildingu, staðfestingu, samþykki, formlega staðfestingargerð eða aðild skulu afhent vörsluaðila til varðveislu.

2. Svæðisstofnun um efnahagssamvinnu, sem verður aðili að samningi þessum án þess að nokkurt aðildarríki hennar sé aðili að honum, er bundin af öllum skuldbindingum samkvæmt samningi þessum. Þegar um er að ræða þær stofnanir, þar sem eitt eða fleiri aðildarríki eru aðilar að þessum samningi, skulu stofnunin og aðildarríki hennar ákveða hvernig hvert og eitt þeirra efnir skuldbindingar sínar samkvæmt samningnum. Í slíkum tilvikum geta stofnunin og aðildarríkin ekki samtímis neytt réttar síns samkvæmt samningnum.

3. Svæðisstofnanir um efnahagssamvinnu skulu, í skjölum sínum um formlega staðfestingargerð eða aðild, greina frá valdsviði sínu í þeim málum sem samningurinn nær til. Stofnanir þessar skulu enn fremur tilkynna vörsluaðila, sem síðan tilkynnir það aðilum, ef verulegar breytingar verða á valdsviði þeirra.

36. gr. *Gildistaka.*

1. Samningur þessi öðlast gildi á nítugasta degi frá þeim degi þegar fertugasta skjalið um fullgildingu, staðfestingu, samþykki, formlega staðfestingargerð eða aðild er afhent vörsluaðila til varðveislu.

2. Að því er varðar hvert ríki, sem fullgildir, staðfestir eða samþykkir samning þennan eða gerist aðili að honum að uppfylltum þeim skilyrðum fyrir gildistöku sem eru tilgreind í 1. mgr. hér að framan, öðlast samningur þessi gildi á nítugasta degi eftir að viðkomandi ríki afhendir skjal sitt um fullgildingu, staðfestingu, samþykki eða aðild til vörslu.

3. Að því er varðar hverja svæðisstofnun um efnahagssamvinnu, sem afhendir skjöl um formlega staðfestingargerð eða aðild til vörslu að uppfylltum þeim skilyrðum fyrir gildistöku sem eru tilgreind í 1. mgr. þessarar greinar, öðlast samningur þessi gildi á nítugasta degi eftir að viðkomandi stofnun afhendir skjal sitt um formlega staðfestingargerð eða aðild til vörslu.

4. Að því er varðar þessa grein skal ekki líta svo á að neitt skjal, sem svæðisstofnun um efnahagssamvinnu afhendir til vörslu, sé viðbót við þau skjöl sem aðildarríki stofnunarinnar afhenda til vörslu.

37. gr. *Vörsluaðili.*

Aðalframkvæmdastjóri Sameinuðu þjóðanna skal vera vörsluaðili samningsins og bókana við hann sem og bókana og viðauka sem samþykkt eru í samræmi við 28., 29. og 33. gr.

38. gr. *Jafngildir textar.*

Frumrit samnings þessa, en textar hans á arabísku, ensku, frönsku, kínversku, rússnesku og spænsku eru jafngildir, skal afhent aðalframkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna til vörslu.

ÞESSU TIL STAÐFESTU hafa undirrituð, sem til þess hafa fullt umboð, undirritað samning þennan.

GJÖRT í GENF hinn 21. maí 2003.